

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

ΚΜΩΝ . ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ Κ

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3, ΑΘΗΝΑ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Διαχειριστής: Η ΕΤΑΙΡΙΑ "ΤΥΠΟΣ",

"Όσα γράμματα ενδιαφέρουν τη Διαχείριση πρέπει να διενθύνονται"

« ΕΤΑΙΡΙΑΝ «ΤΥΠΟΣ» Σοφοκλέους 3, ΑΘΗΝΑΣ »

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ: Γιά τὸ Ἑξωτερικὸ δρ. 20 τὸ χρόνον.

» 10 τὸ ἑξάμηνον.

Γιά τὸ Ἑξωτερικὸ φρ. 25 τὸ χρόνον.

» 15 τὸ ἑξάμηνον.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΚΑΙΝΟΣ, πού γιά νά κρύψει τὸ ἀληθινὸ του ὄνομα δανείζεται τὰρχικά γράμματα ἀπὸ τὸνομα τοῦ σεβαστοῦ ποιητῆ κ. Φωκίωνα Πανᾶ, σ' ἓνα ἐμβριθέστατο ἄρθρο του δημοσιευμένο σὲ μιὰ πρωϊνὴ ἐφημερίδα, μᾶς λέει τὴ γνώμη του γιά τὴ γλώσσα, παίρνοντας ἀφορμὴ ἀπὸ τὶς μετάφρασεις ξένων ἔργων πού ἀρχίσανε νά δημοσιεύουνται τώρα τελευταῖα. Λοιπὸν κάθε προσπάθεια κατὰ τὸν ἀρθρογράφου γιά νά ἐπικρατήσει ἡ καθαρὴ δημοτικὴ, εἶναι καταδικασμένη νὰποτύχει σὰ μιὰ μωρὴ κ' ἐπιπόλαιη προσπάθεια. Δηλαδή τίποτα λιγώτερο, ὁ ἀρθρογράφος χαρακτηρίζει μωρὸ κ' ἐπιπόλαιο τὸν Ψυχάρη καὶ ὅλη τὴν ἰδεολογία του πού ἂν δὲν τὴν ἀκολουθοῦνε ὅλοι γενικά, τὴν ἀκολουθοῦνε τέλος πάντων ἀρχετοὶ ἀπὸ τοὺς ἀναγνωρισμένους λογοτέχνες μας. Ἡ δημοτικὴ κατὰ τὸν ἀρθρογράφου εἶχε ὅλα τὰ δικαιώματα γιά νά γίνῃ κοινὴ γλώσσα ὅλου τοῦ ἔθνους μὰ μεσολάβησε ἓνα γεγονὸς πού τῆς ἔκοψε τὸ δρόμο. Τὸ γεγονός αὐτὸ εἶναι ἡ καθιερύουσα. Ἐπειδὴ δηλαδή δημιουργήθηκε αὐτὸ τὸ θλιβερὸ γεγονός, δὲν πρέπει νά γίνῃ καμιά προσπάθεια γιά νά ἐξαφανιστεῖ αὐτὸ τὸ γεγονός ἢ γιά νά περιοριστεῖ τοιλάχιστο ἡ βλαπτικὴ του ἐπίδραση παρὰ πρέπει σὲ ὅλη τὴ ζωὴ μας νά σέρνονμε ἀπάνω στὸν ὄμο μᾶς τὸ πτώμα αὐτὸ σὰν τὸ Ζαχατοῖστρα τοῦ ἀνυπηρετήματός μας Νίτσε.

ΥΣΤΕΡΑ ἀπὸ τὸ δυνατό αὐτὸ ἐπιχείρημα ὁ σὺν ἄρθρογράφος μᾶς κάνει τὴ χάρη νά παραδεχτεῖ πὺς ἡ ἀκοιμορία ἢ δημοτικὴ ἔχει ὅλη τὴν ἱκα-

νότητα νά ἐξελιχτεῖ σὲ γλώσσα πού νά ἱκανοποιεῖ ὅλες τὶς πνευματικὲς μας ἀνάγκες μὰ πρέπει νά πλᾶσθῃ εἰς τὴν ἀνάγκη νά πλᾶστεῖ πρέπει ὅτι θέλῃ νά τὴν πλουτίσει δυναμώνοντας τὴ φραστικὴ τῆς ἱκανότητα, νά ζήσει πρωτύτερα τὴ ζωὴ τῆς δημοτικῆς σὲ τρόπο πού ἡ δημιουργικὴ του ἐνέργεια νά εἶναι τὸ ξεχείλισμα μιᾶς ἐσωτερικῆς ζωῆς καὶ ὅχι ὁ καρπὸς μιᾶς ἀγῶνης καὶ ξεροῆς γλωσσολογικῆς προσπάθειας. Ὅ,τι ὁ ἀρθρογράφος μ' ἓνα πολὺ στριμμένο ὕφος γιά νά φανεῖ πὺς λέει κάτι καταπληκτικὸ μᾶς ἀποκαλύπτει—εἶναι μιὰ χιλιεπισκομένη ἀλήθεια πού ὁ Ψυχάρης χίλιες φορές τόνισε τὴν ἀνάγκη τῆς καὶ πού πρέπει νάναί κανεὶς πολὺ ἀπλοῦνως γιά νά ὑποθέσῃ πὺς λέει τίποτα καινούριο. Μὲ τὸ συνθηματικὸ ἐπιγραμματικὸ καὶ λαμπρὸ τοῦ ὕφους, ὁ Ψυχάρης τὸ βροντοφωνήσῃ ἀπὸ χρόνια. «Φτάνει νάχοιμε μιὰ ἰδέα, νά τρέμει ἡ καρδιά καὶ βλέποντες αἰέσωσ καὶ τὴ γλώσσα νά χύνει ὅλα τῆς τὰ λουλούδια». Αὐτὴ ἡ τρεμουλίκα τῆς καρδιάς πού σημειώνει ὁ ποιητής, αὐτὸ εἶναι κείνο πού μὲ φιλοσοφικὸ τρόπο Νίτσεϊζοντας ὀνομάζει ὁ ἀρθρογράφος Ζωή.

ΜΑ πὺς θὰ δημιουργηθῇ αὐτὴ ἡ ζωὴ; Βέβαια τὴ ζωὴ δὲν τὴν δημιουργοῦνε οἱ ἄνθρωποι παρὰ τὰ πράγματα καὶ μάλιστα οἱ οικονομικὲς συνθήκες γιά νά μιλήσουμε καὶ λιγάκι σοσιαλιστικά. Μὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι μπορεῖ, ὅχι μπορεῖ, εἶναι ἀνάγκη, νά συμπεράξουνε φρεσίζοντας τὸ νοῦ, ξεκαθαρίζοντας τὸ ἔδαφος, προπαγμασκονίζοντας τὶς ποθητὲς λύσεις. Χωρὶς τὴν ἀνθρώπινη συντροπή, τίποτα δὲν μπορεῖ νά γίνῃ. Ὁ πολιτισμὸς, ὅρος ἀπαράιτητος βέβαια γιά τὴν ἀνάπτυξη τῆς γλώσσας καὶ τὴ δημιουργία μιᾶς γεροῆς ἐθνικῆς λογοτεχνίας, ποῦποδεῖται μερικὸς οικονομικοὺς παράγοντες, μὰ οἱ ἄνθρωποι μὲ τὴ συνειδητὴ τους ἐνέργεια εἶναι κείνοι πού θὰ κατεπύουνε κάθε δύναμη σίγωνα μὲ τὸν τελικὸ σκοπὸ. Ἔτσι καὶ μὲ τὴ γλώσσα. Πὺς θὰ πλουτιστεῖ καὶ θὰ τελειοποιηθῇ αὐτὴ ἡ κατακαμμένη δημοτικὴ γλώσσα, δίχως τὴ συνειδητὴ ἐνέργεια τῶν λογοτεχνῶν πού ἔχουνε βέβαια ζωὴ μέσα τους; Μὰ ὅταν ἀναγνωρίζουμε γιά γεγονὸς τὴν καθιερύουσα, σὰν κάτι πὰ ἱερό καὶ καθιερωμένο παρὰ δὲν ἐπιτρέπεται κανεὶς νά τὸ ἀγγίξει, τότε δὲν κάνουμε τίποτα ἄλλο παρὰ νὰποκλείνουμε τὴ συνειδητὴ μας συντροπή στὸ πλοῦτισμα τῆς γλώσσας.

ΓΕΓΟΝΟΣ εἶτανε ἡ καθιερύουσα μὲ ὅλη τὴν ἀλυσίδα τῆς καὶ στὸν καιρὸ τοῦ Ψυχάρη. Σύμφωνα μὲ τὴ λογικὴ τοῦ ἀρθρογράφου, ὁ Ψυχάρης ἔπρεπε ἀντιγνωρίζει αὐτὸ τὸ γεγονός καὶ νά μὴ τὸ ἀγγίξει. Γιά τὸ πλὴθὺς τοῦ ἔθνους, ὁ Ψυχάρης δὲ σκέφτηκε ἔτσι, παρὰ ἔδωκε μιὰ γεροῦ χλωσιὰ σ' αὐτὸ τὸ γεγονός.

ΣΤΟ ΕΡΧΟΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ ΤΟΥ "ΝΟΥΜΑ",

ΘΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΤΕΙ Η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ ΜΑΣ

ΤΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

νῦν πού εἶχε δημιουργήσει ἡ πρόληψη καὶ ἃ δὲν μπό-
ρεσε νὰ τὸ γκρεμίσει τελειωτικά μὰ μπόρεσε νὰ τὸ
φρονήσει σὲ τέτοιο βαθμὸ πὺν κάθε προσπάθεια γιὰ
νάναστηλωθεῖ καὶ νὰ σταθεῖ στὰ πόδια του, καταντάει
μάταιη. Γεγονότα εἶναι ὅλες οἱ παλιές κοινωνικὲς ιδέες
σάν ἔρχεται μιὰ ἄλλη καινούρια καὶ τίς ρίχνει κάτω.
Γεγονὸς εἶναι σήμερα τὸ ἀστικό καθεστὼς μὰ τοῦτο
δὲν ἐμποδίζει τὸ σοσιαλισμὸ νὰ ζητάει ἐπίμονα τὴν
ἀντικατάστασή του. Κι ὁ φεουδαλισμὸς ἕνα γεγο-
νὸς εἶτανε σάν παρουσιάστηκε μπρός του ὁ ἀστισμός.
Τὸ ἴδιο καὶ ἡ εἰδωλολατρεία μὲ τὸ χριστιανισμὸ.
Τὸ σπουδαῖο εἶναι ἂν ἔχοιμε τὸ κουράγιο νάντιμετωπι-
σοῦμε τὰ γεγονότα ὅπως τὸ εἶχε ὁ Ψυχάρης σὰ βγήκε
νὰ πολεμήσει τὴν καθαρεύουσα. Μὰ σὰ λύνονται τὰ
γόνάτά μας ἀπὸ τὸ φόβο μὴν τύχει καὶ δυσανεστή-
σοῦμε τὸ νοῦμιον κοινὸ πὺν μᾶς κάνει τὴν τιμὴ νὰ μᾶς
διαβάξει, τότε βέβαια τὸ γεγονὸς γίνεται ἱερὸ καὶ ἀπα-
ραβίαστο. Γεγονὸς εἶναι καθιερωμένο ἀπὸ αἰῶνες,
ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ἔθνους πὺν τίς δημιουργήσε οἱ γενι-
κὲς τοῦ ἐθνικοῦ πὺν λήγουνε σὲ ἡς. οἱ ὀνομαστικὲς
πληθυντικὲς πὺν λήγουνε σὲ ες. Γεγονὸς εἶναι
πὺν ἡ κατὰ τὴν τῆς γενικῆς πληθυντικῆς εἶναι ὢν.

ΣΑΝ ἔχοιμε αὐτὰ τὰ γεγονότα, βγαλμένα ἀπὸ τὴ
μακραίωνη ζωὴ τοῦ ἔθνους, γιατί δειλιάζουμε
νὰ γράψουμε τῆς πύλης, τῆς πύλης, οἱ
ποιητῆς, οἱ ἐπὶ πτεῖς, τῶν λεξῶν, τῶν
ἐν βιβλίῳ τῶν: "Ὅπως κατορθώθηκε νάνανγω-
μιστεῖ αὐτὸς ὁ λίγος δημοτικισμός, πὺν ἀναγνωρίζεται
σήμερα ἀπὸ ὅλους γιατί βρεθήκανε οἱ τοιμητοὶ πὺν
ἀψηφίσανε τὴν ἀνόητη κατακραυγὴ, τὸ ἴδιο θὰ εἶχε
κατορθωθεῖ καὶ μὲ τοὺς παραπάνω τύπους ἂν ἔξακο-
λουθούσαμε ὅλοι ἄφοβα νὰ βαδίζουμε πάνω στὴ γραμ-
μὴ πὺν ἡδὺς χάραξε ὁ Ψυχάρης. Μὲ τὴν ἀφομοίωση
καὶ μὲ τὴ δημιουργία καινούριου ὅλακοῦ, μπροῦσε
ἴσως νὰ εἶναι λυμένο σήμερα τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ
ἔτσι νὰ μὴ βρίζεται στὴν ἀνάγκη καὶ ὁ ἀρθρογράφος
τοῦ ποιοῦ φίλλου νὰ χυβέται πίσω ἀπὸ τὸνομα τοῦ
κ. Φ. Πανᾶ γιὰ νὰ γράφει τὰ γλωσσικὰ ἄρθρα του.

ΓΕΓΟΝΟΣ. γεγονότατο μάλιστα, εἶναι καὶ τοῦτο.
πὺν καλὰ θὰ κάνει ὁ νεοφώτιστος καθαρευου-
ναῖνος νὰν τὸ προσέξει καὶ νὰν τὸ μελετήσῃ. Ὁ Γεν.
Λοικητῆς τῆς Ἀντικῆς Μακεδονίας κ. Ἡλιάκης σ' ἕνα
γούμια του πὺν ἡδὺς ἔστειλε ἀχόμα προχτές, μᾶς
γούμας, ἀνάμεσα σ' ἄλλα, καὶ τοῦτα τὰ βαρυσήμαντα:
«Ὁ Νουμάς» πρέπει νὰ βοηθήσῃ τὴν ζωντανὴν
γλώσσα παρακολουθώντας τὴν ἐξέλιξί της. Ἀλλὰ ἡ
ζωντανὴ γλώσσα θὰ ζήσει, ὅπως καὶ ἂν ἔναι τὸ ποῦνα.
Ἄλλως τε τοῦτο ἀπαιτεῖ τὸ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΦΕΡΟ
σήμερα μὲ τὸ μεγάλωμα τῆς Πατοίδας, πὺν δὲ ὑπο-
λοῖμε νὰ τὴ στερεώσουμε πρὸς μὲ τὴ ΖΩΝΤΑΝΗ
ΚΑΙ ΑΠΑΗ ΓΛΩΣΣΑ, γιατί ΑΥΤΗ ΜΟΝΟ ΜΠΟ-
ΡΟΥΝΕ ΝΑ ΜΑΘΟΥΝ Οἱ ΝΕΟΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΥ
ΕΙΝΑΙ ΑΦΟΜΟΙΩΣΟΥΜΕΝΟΙ. Ἐντε γαιῶν ἀντίρρηση
σ' αὐτὸ. κ. Φ. (αἰώνια) Π. (αἰώνια):

Οἱ ἱστορικοὶ νόμοι εἶναι σάν τὰ ποτάμια: ποτὲς δὲ
στέκεται ἡ ὁρμὴ τους: καὶ χιλιάδες δασκάλοι μέσα νὰ
βρεθοῦν. τὸ ποτάμι θὰ τοὺς χύσῃ ὅλους στὴ θάλασσα
τὴ μεγάλη, πὺν εἶναι ὁ λαός.

Ψυχάρης

ΜΙΑ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΣΥΓΚΡΙΣΗ

Ἀγαπητὲ «Νουμά»,

Θαυρὸ πὺς ἔγινε λόγος περισσότερος ἀπὸ ὅτι
πρέπει, γιὰ μιὰ ἐργασία πὺν τὴν παρουσιάζω μὲ πολλὴ
δεῖλμα καὶ σὰ δοκιμὴ, ξέροντας πολὺ καλὰ πόσες εἶναι
οἱ ἀτέλειές της: θέλω νὰ εἰπῶ τὴ μετάφραση τοῦ Δὸν
Κιχώτη, καὶ γιὰ αὐτὸ μὲ μεγάλη μου στενοχώρια ἔρχο-
μαι ἐγὼ ὁ ἴδιος σήμερα νὰ μιλήσω γι' αὐτήν. Σ' αὐτὸ
μὲ ἀναγκάζει ἕνα φιλολογικὸ ἄρθρο τοῦ κυρίου Φώτη
Πολίτη πὺν δημοσιεύτηκε, στὸ φύλλο τῆς 11 τοῦτου
τοῦ μηνός, στὴν ἐφημερίδα «Πολιτεία» κάτω ἀπὸ τὸν
τίτλο «Αἱ μετάφράσεις». Βέβαια ὁ σκοπὸς μου δὲν εἶ-
ναι μὴτε νὰ συζητήσω τὰ ὅσα πολλὰ καὶ καλὰ γράφει
ἐκεῖ ὁ ἀξίότιμος ἀρθρογράφος, μὴτε νὰ ὑπερασπίσω
τὴν ἐργασία μου πὺν, τὸ ξαναλέω, τὴν ἔχω γιὰ μιὰ
ἀπλὴ δοκιμὴ, μὰ μὴτε καὶ νὰ ὑποστηρίξω πὺς ἡ κα-
θαρεύουσα δὲν ἔχει τὰ προτερήματά της, καὶ μὴτε
πὺς ἡ δημοτικὴ εἶναι δίχως ψευδιὰ καὶ μάλιστα ἡ
δική μου, ἐνὸς ἀνθρώπου μὲ τρομερὰ δηλητηριασμένο
τὸ αἷμα μὲ τὴν καθαρεύουσα καὶ μὲ τίς φράγικες
γλώσσες. Ἀφίνοντας λοιπὸν τὸ γενικότερο ζήτημα νὰ
συζητηθεῖ ἀπὸ ἄλλους εἰδικότερους ἀπὸ ἐμένα στὰ
γλωσσικά καὶ τὰ γραμματικά μὰ καὶ τὰ γλωσσόφιλο-
σοφικά, καὶ ὑπογράφοντας καὶ μὲ τὰ δύο μου τὰ χέρια
τίς τελευταῖες φράσεις τοῦ κ. Φ. Πολίτη, πὺς ὅχι ἡ
μετάφραση τῶν ξένων ἔργων, παρὰ τὰ αἰώνια ἑλλη-
νικά ἔργα. ὅταν θὰ γίνουν, θὰ φτιάξουν καὶ θὰ ἐπι-
βάλλουν τὴ νέα ἑλληνικὴ γλώσσα—ἀφίνοντας λοιπὸν
ὅλα αὐτά, καὶ ὅσα θὰ εἶχα νὰ εἰπῶ γιὰ νὰ ὑπερασπίσω
καὶ νὰ ὑποστηρίξω καὶ τὴν ὠφέλεια πὺν θὰ μπορούσε
νὰ γίνῃ ἀπὸ μιὰ εὐσυνείδητη μεταφραστικὴ ἐργασία,
ἔρχομαι μονάχα νὰ διορθώσω μιὰ φράση πὺν βέβαια
ποτέ: νὰ ἔχει ἐκφάνῃ ἐνὸς τόσο μελετητικοῦ ἀνθρώ-
που σάν τὸν κ. Φ. Πολίτη. Ἡ φράση αὕτη εἶναι ἡ ἀ-
κόλουθη:

«Ὅπως θὰ ἦτο ζήτημα ἄσχετον πρὸς τὴν παρα-
στατικὴ τῆς δημόδους γλώσσης: ἡ τυχὸν ἀποδει-
χθισμένη ἀνεπάρκεια τῆς νέας εἰς τὸν «Νουμά»
γλωσσικῆς ἐμφανίσεως τοῦ «Δὸν Κιχώτη» ἐν σχέσει
πρὸς τὴν ἀξιόλογον μετάφρασιν τοῦ Σκυλίτη».

Γιὰ βέβαια πὺν εἶναι ἐντελὼς ἄσχετο ζήτημα ἡ
ἀνεπάρκεια ἡ δική μου, μὲ τὴν ἀξία τῆς ἀρχῆς: ὅ-
πως πολὺ σωστὰ λέει ὁ κ. Φ. Πολίτης. Ὅμως, ἂν ὁ
κ. Φ. Πολίτης εἶχε τὸ ἐνδιαφέρον, ὅχι γιὰ μένα, ἀφοῦ
δὲν ἔχω τὴν τιμὴ νὰ εἶμαι γνωστός του, μὰ γιὰ τὸ
ἀκαδημαϊκὸ ζήτημα, νὰ κάνει μιὰ πόδεση σ' ἐγκρίσει
τῆς δικῆς μου μετάφρασης καὶ τοῦ Σκυλίτη μὲ κα-
ποια ἔξῃ καὶ ὅχι σ' ὅλ' ἡ ἐκδοσῇ, ἤθελε περὶ αὐ-
τῆς τὸ μόνο πὺν δὲν ὑπορεῖ νὰ γίνῃ. εἶναι νυποδει-
γνὲ ἡ ἀνεπάρκεια τῆς νέας εἰς τὸν «Νουμά» ἐμφα-
νίσεως τοῦ «Δὸν Κιχώτη» ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀξιό-
λογικὴν τῆς Σκυλίτη. Κι ὁ λό-
γος, γιατί ἡ μετάφραση τοῦ Σκυλίτη μπορεῖ νὰ εἶ-
ναι ἀξιόλογη, καὶ δὲν εἶναι μὲ τὰ ὅσα εἶναι.
Πὺς θὰ μπορούσε λοιπὸν νὰ γίνῃ σ' ἐγκρίσει καὶ νὰ
βγῇ συμπέρασμα ἐν σχέσει κτλ.». Γιὰ κατὰ εἶναι
βέβαια ἡ ἀνεπάρκεια ὁ λόγος, ὁ διαλογὸς καὶ ὁ λόγος
φράση δὲν εἶναι νυποδίδει κανέναν τὴν ὑπόθεσιν.
ποῦνα πὺν μπορεῖ νὰ τὸ χάνουν καὶ οἱ γλωσσολογοί, πρὸς
νὰ ἐντάσει κανεῖς ὅσο μπορεῖ στὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ κα-
μένου ἀλλιώτικα νοθεύει κανεῖς ἀκριβῶς ἐκεῖνο πὺν

ἐνδιαφέρει περισσότερο κι εἶναι καὶ τὸ κυριότερο ὁ ἓνα ἔργο καὶ μάλιστα κλασικὸ. Καὶ γιὰ νὰ μὴ μαζοράνω πολὺ καὶ σοῦ παίρνω τὸν πολίτιμο χῶρο σου, ἀγαπητὲ «Νουμᾶ», ἐπίτρεψέ μου νὰ πάρω μιὰ μόνη φράση ἀπὸ τὸ κείμενο κι ἀπὸ τὶς διαφορὲς μεταφράσεις, γιὰ παραδείγμα, καὶ σὲ βεβαιώνω πὺς ὅποιος θέλει νὰ κάνει αὐτὴ τὴ δουλιὰ γιὰ ὅλο τὸ βιβλίο, θὰ βρεῖ πὺς ἡ διαφορὰ εἶναι ἀκόμα μεγαλύτερη, ἀφοῦ ἀπὸ τὴ μετάφραση τοῦ Σκυλίτση λείπουν ὀλάκερες φράσεις καὶ ὀλάκερα κεφάλαια, ἔτσι πὺς ἓνα βιβλίο ἀπὸ κἄπου 850 σελίδες καταντάει νὰ μαζώνεται καὶ νὰ γίνεται μόνο 407. Παίρνω ἀπὸ τὰ λίγα πὺς ἔχουν ὡς τὰ τώρα δημοσιεύεται, ἂν καὶ θὰ εἶχα πολὺ καλύτερα καὶ πὺς χαρακτηριστικὰ παραδείγματα ἀπὸ τὰ παλαιὰ κεφάλαια.

Κείμενο: Mirábanle las mozas, y andaban con los ojos buscándole el rostro que la mala visera le encunbria; mas, como se oyeron llamar doncellas, cosa tan fuera de su profesión, no pudieron tener la risa, y fué de manera que don Quijote vino a correrse y a decirles:

— Bien parece la medida en las formosas, y es mucha sandez, además, la risa que de leve causa procede, pero non vos lo digo porque os acutedes ni mostredes mal talante, que el mío non es de ál que de serviros.

Γαλλικὴ μετάφρ.: Les filles le regardaient, et cherchaient de tous leurs yeux son visage sous la mauvaise visière qui le couvrait. Mais quand elle s'entendirent appeler demoiselles, chose tellement hors de leur profession, elles ne purent s'empêcher d'éclater de rire, et ce fut de telle sorte que don Quichotte vint à se fâcher. Il leur dit gravement:

— La politesse sied à la beauté, et le rire qui prosède d'une cause légère est une inconvenance; mais je ne vous dis point cela pour vous causer de la peine, ni troubler votre belle humeur, la mienne n'étant autre que de vous servir.

Αγγλικὴ μετάφρ.: The girls stared at him, and were endeavouring to find out his face, which was almost concealed by the sorry visor; but hearing themselves called virgins, a thing so much out of the way of their profession, they could not forbear laughing, and to such a degree, that Don Quixote was displeased, and said to them:

— Modesty well becomes beauty, and excessive laughter, proceeding from as light cause, is folly; but I say not this to humble or distress you, for my part is no other than to do you service.

Η ΜΕΤΑΦΡ. ΣΚΥΛΙΤΣΗ: «Αἱ κόραι τὸν παρτήρουν ἐκστατικαί. Ὅταν ὁμως τὰς εἶπε ἀξιοσεβήστους δὲν ἐκράτησαν πλέον τὸν γέλωτα. «ὦ! ὑπέλαβεν ὁ Δὸν Κιχώτης σχεδὸν δυσαρεστημένος, δὲν ἀρῶν, εὐγενέσταται δέσποιναι, νὰ εἰσθε ὡραιόταται, ἄλλὰ χρεῖα καὶ συστολῆς τιнос περισσοτέρας δὲν πρέπει νὰ γελᾶτε χωρὶς κανέν αἴτιον. Συγχωρήσατε αὐτὴν τὴν παρατήρησιν εἰς ἓνα ἄνθρωπον ὅστις μόνον πόδον ἔχει νὰ ὑπάρχη εὐπειθέστατος δοῦλος σας.»

Η ΔΙΚΗ ΜΟΥ: Τὰ κορίτσια τὸν κοιτούσαν κι ἔψαχναν μὲ τὰ μάτια τους νὰ νανακαλύψουν τὸ πρόσωπό

του, πὺς ἦταν κρυμμένο κάτω ἀπὸ τὴν ἐλεεινὴν περικεφαλαία. Ὅταν ὁμως τὸν ἀκούσαν νὰ τὶς λέει δεσποινίδες, πρᾶμα πὺς ἦταν τόσο ἔξω ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμαί τους, δὲν μπόρεσαν νὰ κρατήσουν τὰ γέλια, καὶ γέλασαν μὲ τέτοιο τρόπο, πὺς στὸ τέλος τοῦ κακοφάνηκε τοῦ Δὸν Κιχώτη, καὶ τοὺς εἶπε:

— Στὶς ὁμορφες ταιριάζουν οἱ μετρομένοι τρόποι, κι εἶναι ἄτοπο πρᾶμα νὰ γελᾷ κανεὶς μὲ τὸ παρμικρό· ὁμως δὲ σᾶς τὸ λέω αὐτὸ γιὰ νὰ σᾶς λυπήσω ἢ νὰ σᾶς χαλάσω τὸ κέφι, γιὰτὶ δὲν ἔχω ἄλλο σκοπὸ παρὰ νὰ σᾶς ὑπηρετήσω.

...Νομίζω, ἀγαπητὲ «Νουμᾶ», πὺς ἂν ἡ μετάφρασή μου μπορεῖ νὰ κατηγορηθεῖ γιὰ ἀσχημιὰ, στὴν πιστότητα ὁμως μπορεῖ νὰ δεχτεῖ ἀφοδὰ σύγκρισιν μὲ κάθε ἕνῃ μετάφραση καὶ μὲ τὸ ἴδιο τὸ κείμενο.

Νὰ μὲ συνηπαθῶς γιὰ τὴν πολυλογία μου.

Διχὸς σου
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ

Κηφισιά 12 τοῦ Νοεμβρίου 1919.

Η ΣΑΛΩΜΗ

(Μπαλάντα)

Ἡ Σαλώμη, ἡ γλυκειὰ, κι ἡ ἀγαπημένη
Τοῦ Ἡρώδη τᾶστρο, ἡ πὺς τρανὴ χαρὰ
Σέρνεται κάθε νύχτα φλογισμένη
Στὴ φυλακὴ τοῦ Γιοχανάν, κρυφά,

Κι ἄχ! τότε λέει, μαράθηκε ἡ καρδιά μου
Φιλώντας σε τὸ θάνατον ὡς βρῶ
Μὰ ὁ Προφῆτης τραβιέται καὶ «μάκρυνά μου
Ὅχιὰς γέννημα», κράζει, «δολερό»...

Τοῦ Ἡρώδη λάμπουν, ἥλιος, τὰ παλάτια
Ἐκεῖ τοῦ θρόνου οἱ ἐκλεχτοὶ γλεντοῦν,
Μὰ τῆς Σαλώνης πὰ τὰ μαῖρα μάτια
Ἐνα χαμόγελό τους δὲ σκορποῦν.

— «Χόρεψ' ὡραία Σαλώμη, κι ὄρκο βάξω»
Ὁ Βασιλιάς θερμὰ παρακαλεῖ,
«Καὶ τὸ μισό μου χόρεψε σοῦ τᾶζω
Τὸ βασίλειο μου, μάρτυρες οἱ θεοί».

Ἀστράφτει ἡ ῥηγοπούλα κι ἀναμμένη
Λυγιέται καὶ χορεύει ἓνα χορὸ
Ποῦ ὁ βασιλιάς τρελλός, ἀγαπημένη
Νὰ σοῦ χαρίσω, πές, τὸ πᾶν μπορῶ.»

«Τοῦ Γιοχανάν τὴν κἀρα θέλω» κράζει
«Ἡρώδη ἀφέντη μου καὶ βασιλιά.»
Τοῦ Προφῆτη ἡ ὀργὴ τὸ ρήγα σιᾶζει
Μὰ καὶ τὸν ὄρκον ἔχει δώσει πὰ!

Προστάζει καὶ σὲ λίγο ἡ κἀρα νάτη
Χιμώντας ἡ Σαλώμη, ὡς τὴ φιλεῖ
«Σκοτώστε την!» ὁ βασιλιάς διατάττει
Κι ἡ Σαλώμη ἡ γλυκειὰ κεῖται νεκρή.

ΙΩΣΗΦ ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ἄν οἱ Τσιρκοὶ δὲν ἔπαιρναν τὴν Πόλην, ἡ δημοτικὴ
θὰ εἶταν πὰ σήμερα κλασσικὴ γλώσσα.

Ψυχάρης